

Hosanger Montessoriskule

Tveitavegen 65, 5282 Lonevåg

Hjellvik Montessoriskule

Hjellvikvegen 720, 5281 Valestrandsfossen

Danielsen Ungdomsskule Osterøy

Pb.92, 5291 Valestrandsfossen

Hamre Grendaskule

Hamrenesvegen 745, 5281 Valestrandsfossen

Osterøy, 30.mai 2022

Osterøy kommune

v/kommunalsjef Olaf Hella

Postboks 1

5293 LONEVÅG

KLAGE PÅ ENKELTVEDTAK

Vi syner til enkeltvedtak knytt til refusjon av kostnader til spesialundervisningsvedtak etter § 5-1 i Opplæringslova, gitt i e-post (07.02.22), med definert verknad frå 1.januar 2022. Enkeltvedtaket om refusjon av kostnader til spesialundervisning vart utferda av kommunalsjef Olaf Hella i Osterøy kommune. Vi klagar med dette på vedtaket.

Bakgrunn for klage:

Elevar med sakkunnig vurdering om kartlagt behov, har rett til spesialundervisning etter § 5-1 i Opplæringslova. Når eit vedtak om spesialundervisning føreligg, er skulen pliktig til å legge til rette for og å gjennomføre spesialundervisning etter gjeldande forskrifter i Oppl. og rettleiing frå Utdanningsdirektoratet. Det er Osterøy kommune som både utarbeidar sakkunnig vurdering og som gjer vedtak om spesialundervisninga på friskulane.

Elevens rett til spesialundervisning er ei individuell rett. Det betyr at dersom eleven oppfyller vilkåret ("ikkje tilfredsstillande utbyte av det ordinære opplæringstilbodet"), har eleven krav på spesialundervisning, og skulen må sørge for å legge til rette for dette med nødvendig kompetanse og opplæringstilbod.

Utdanningsdirektoratet skriv i si rettleiing at *"ingen kan avvise elevens individuelle rett til spesialundervisning eller begrense spesialundervisningen med begrunnelse i for eksempel ressurser eller økonomi"*. (jf. Oppl.lova § 13-10 - første ledd).

Det er kommunen eleven bur i som har ansvaret for å dekke dei økonomiske kostnadane som er knytt til spesialundervisninga. Dette gjeld både om eleven går i friskule eller kommunal skule. (jf. Friskulelova § 3-6 og Oppl.lova § 5.1).

Kommunen får rammetilskot frå staten som er meint til å dekke **ordinær undervisning** (offentleg skule) og **spesialundervisning** for borna som bur i kommunen, uavhengig av om dei går på friskule

eller kommunal skule¹. Berekninga legg til grunn at kommunen har ansvaret for å dekke kostnader til spesialundervisning, uavhengig av eleven sitt val av skule.

Midlar til den ordinære undervisninga i friskulane får friskulen tilført direkte frå Utdanningsdirektoratet. Dei midlane går ikkje via kommunen, og dei er heller ikkje tiltenkt å nytte til kostnader til spesialundervisning for enkeltelevar ved friskulane, då dette er kostnader kommunen er satt til å dekke med midlane dei har fått i sine tilskot. Intensjonen med tilskotsmidlane og ev. foreldrebetaling, er i følgje Friskulelova § 6-3 at dei skal nyttast til det formålet som skulen har fått godkjenning på, og ikkje til spesialundervisning – som er lovregulert å verte dekkja av kommunen.

Endring i praksis:

For å rekne ut kostnadane for ein spesialundervisningstime, så har Osterøy kommune tidlegare gjort som dei andre kommunane i Vestland og Rogaland, der ein har nytta satsen for *gjesteelev*. Denne satsen har vorte satt i eit interkommunalt stabssjefsmøte saman med Statsforvaltaren.

I heradsstyret tidleg i november 2021 kom innsparingar i kostnader til spesialundervisning opp som eit budsjettforslag. Friskulane var ikkje informerte på førehand, før lokalavisa Bygdanytt tok kontakt om saka. I ettertid inviterte kommunen friskulane inn til eit møte for å grunngje sine vurderingar. Vi vart informert om at kommunen ønska at ein skulle gå vekk frå gjeldande praksis, med *gjesteelevsatsen* (som også vert nytta i samband med t.d. fosterheimsborn), og heller lage ein eigen sats i kommunen for spesialundervisning for elevar som ikkje er gjesteelevar frå andre kommunar.

I same dialog i november vart friskulane bedne om å synleggjera og sende inn utrekningar for faktiske utgifter ved spesialundervisninga ved friskulane, slik den var pr inneverande skuleår. Dette leverte friskulane 28.november 2021, med fullt underlag. Det vart samstundes igjen etterspurt innsyn i underlaget tilhøyrande kommunen sine nye satsar.

Grunna opphald i dialog, og naudsyn for retting av reknefeil (ukorrekt tal for sosiale kostnader), vart ikkje det endelege vedtaket om refusjonssats lagt fram for friskulane før 7.februar i år. Underlaget for utrekninga var heller ikkje då, og er pr dags dato ikkje framlagt. Ønske frå kommunen er at denne endringa skal får verknad for vårsemesteret i skuleåret som allereie er starta, eller meir korrekt - nærmar seg fullført. Dette er særskilt krevjande for friskulane å forhalda seg til, både fordi dette er ei endring som skjer midt i eit påbegynt skuleår, der opplæringa til elevar er godt i gang, og avklart med både foreldre, eleven og pedagogane som har arbeidsavtale ut frå desse behova. Friskulane har plikter og heimelsrammer som arbeidsgjevar for dei tilsette som har jobb på grunnlag av vedtak om spesialundervisning, på lik linje med andre tilsette. Vi ber om ryddigare prosesser og rutinar for dette heretter.

Den konkrete utfordringa:

Friskulane har gjentatte gongar bedt om informasjon tilhøyrande den utrekna satsen som Osterøy kommune no ynskjer å nytte. Det har ikkje vore gjeve innsyn i dette grunnlaget, sjølv etter fleire purringar.

Ut frå eiga kunnskap om lærarlønn, arbeidsgjevaravgift og pensjonskostnader, har friskulane rekna seg fram til at ny sats tilsvarer lønnsnivå *adjunkt (utan tilleggsutdanning)*, med 2 års ansiennitet. Men dette er ikkje den påkravde utdanninga og lønnsnivået som verken Utdanningsdirektoratet eller

¹ Beregningene fremkommer av Grønt hefte, vedlegg til budsjettproposisjonen.

friskulane legg opp til i sin lærarstab, då det er krav om mastergrad og/eller 5-årig utdanning hjå lærarar og pedagogar etter lovendring frå 1.januar 2014.

Det er oppsiktsvekkande at den nye eigendefinerte satsen ligg på eit lønnsnivå som er under minste begynnerlønn for påkravd utdanning og kompetanse til dei som skal utføre arbeidet. Og då har ein heller ikkje tatt høgde for at det ofte er fleire tilsette med høgare ansiennitet, som trekker lønnskostnadane endå høgare opp. Satsen vert då unaturleg og uhandterleg låg i møte med faktiske lønnskostnader. Her etterlyser vi på nytt underlaget tilhøyrande den nye satsen.

Utrekna kostnad for ein undervisningstime (inkludert sosiale kostnader som pensjon, arbeidsgjevaravgift og feriepengar) på barnetrinnet er kr 1271 (jf tilsendt utrekning 28.november 2021). Fram til no har friskulen fått refundert kostnader med ein sats på 1120 kr.

Den "nye" satsen som Osterøy kommune ynskjer å ta i bruk er for barneskulen no på kr 850, og vil tilsvare eit reelt kostnadsavvik på kr 421,- for kvar time friskulen er pliktig til å levere spesialundervisning ut frå enkeltvedtak. Avvik mellom avtalt praksis (gjestesats) og ny praksis vert 270 kr pr time. For ungdomsskulen er avviket på kr. 283.

Til samanlikning, så tek modellen for tilskot til friskular eit trekk på kr 1650 pr time spesialundervisning når dei les GSI-tala og reknar ut satsen friskulen får til ordinær undervisning. Dersom friskulen skulle fått dette trekket, som Utdanningsdirektoratet meiner ein spesialundervisningstime kostar, ser vi at avviket til kommunen sin nye sats vert endå meir alvorleg. $1650 - 850 = 800$ kr i avvik pr time med spesialundervisning. Det vil i praksis seier at skulen enten må levere undervisning på dugnad eller kutte ned på tilbodet som eleven har krav på med nærmare 50%. Til presisering så er det likevel ikkje denne summen friskulane i Osterøy ventar å få refundert av kommunen. Vi ber om at dei faktiske utgiftene som vi har framlagt i oversikt pr 28.11.2021 vert refundert.

I følge Friskulelova § 3-6 skal heimkommunen *"dekkje utgiftene til spesialundervisning i frittstående skular på lik linje med offentlege skular. Berekning av midlar til spesialundervisning skal vere relatert til talet elevar med spesialundervisning"*.

Ved å endre på satsen som vert nytta i kostnadsberekninga, midt i eit skuleår, utan innsyn i grunnlag, set kommunen friskulane ut av stand til å stette sine plikter i møte med elevar i kommunen som har ei individuell lovfasta rett til å verte hjelpen nettopp av denne kommunen sine midlar og myndighetutøvelse. Vi ber om at heradsstyret rettar opp i dette snarast råd, så vi kan halde fram samarbeidet om opplæringa for elevane i kommunen vår.

Vi bed difor at Osterøy kommune gjev innsyn i underlaget dei har nytta til utrekning av ny sats. I tillegg bed vi om innsyn i tildelingsmodellen Osterøy kommune nyttar til friskulane i kommunen – samanlikna med tildelingsmodellen for dei kommunale skulane i kommunen, så ein kan stadfesta at kravet i Friskulelova § 3-6 er oppfylt.

Følgande klager vi på kommunen sitt vedtak om ny refusjonssats for spesialundervisning ved friskulane våre.

Klageretten vår er heimla i Forvaltningslova §28, med presiseringar frå Kunnskapsdepartementet pr 7.april 2022 (<https://www.udir.no/regelverkstolkninger/friskole/Private-skoler/dekning-av-utgifter-til-spesialundervisning-etter-friskuleloven-sporsmal-om-klagerett/>).

På vegne av friskulane i Osterøy kommune

Jostein Fossmark

rektor, Danielsens ungdomsskule Osterøy

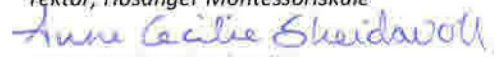
Ole Jan Aarvik

rektor, Hamre Grendaskule

Laila F. Helle

rektor, Hosanger Montessoriskule

Anne Cecilie Skeidsvoll

rektor, Hjellvik Montessoriskule